

ВБИВСТВО УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА МАКСА ЛЕВІНА:

ДОКАЗИ СТРАТИ РОСІЙСЬКИМИ ВІЙСЬКОВИМИ

Звіт про розслідування, яке провели

керівник відділу розслідувань РБК Арно Фроже

та французький фотожурналіст Патрік Шовель

“Репортери” знайшли місце злочину та спалену машину українського журналіста Максима Левіна, вбитого 13 березня 2022 року у лісі на північ від Києва. 28 травня 2022 року. Фото Патріка Шовеля

“Репортери без кордонів” (РБК) зібрали докази, на які спирається цей звіт, у процесі розслідування, проведеного ними в Україні з 24 травня по 3 червня 2022 року. “Репортери” передали знайдені докази українським правоохоронцям, а також нададуть їм копію цього звіту. Докази, зібрані “Репортерами”, вказують на те, що українського фотожурналіста Максима Левіна і його друга, який був із ним на момент смерті, холоднокривно стратили російські військові в день, коли ті зникли, – 13 березня 2022 року – ймовірно, після допитів і катувань. Тіло й машину Левіна знайшли 1 квітня в лісі, який тоді був частиною фронту на північ від Києва.

Український фотожурналіст Макс Левін, убитий під Києвом Фото: Маркіян Лисейко

ГОЛОВНЕ ЗІ ЗВІТУ:

- Знімки місця злочину, докази, знайдені “Репортерами” на цьому місці, та спостереження “Репортерів” свідчать про те, що журналіста Макса Левіна і його друга Олексія Чернишова було страчено.
- Дуже ймовірно, що Левіна було вбито однією з куль, знайдених “Репортерами” на місці злочину.
- Було знайдено речові докази присутності росіян неподалік від місця злочину, зокрема упаковку від їжі й одноразові прибори, на яких могли залишитися сліди ДНК.
- Винними у вбивстві Левіна та Чернишова можуть бути члени 106-ї повітрянодесантної дивізії Росгвардії або підрозділу спецназу.
- Представники Служби безпеки України (СБУ), яка очолює українське розслідування цього подвійного вбивства, допитали “Репортерів”.
- “Репортери” передали українським правоохоронцям кілька десятків фотознімків і дев’ять речових доказів, зокрема три кулі, документи, що посвідчують особу Чернишова, та речі, залишені російськими військовими і знайдені неподалік від місця злочину..

ЗМІСТ

1/ Макс Левін – зниклий журналіст, знайдений мертвим	р. 05
2/ Чим займався Левін напередодні 13 березня	р. 06
3/ Докази подвійної страти - Багато доказів, два сценарії	р. 07
4/ Хто скоїв подвійне вбивство?	р. 13
5/ Подальше розслідування	р. 14

Український фотожурналіст
Макс Левін, убитий під Києвом
13 березня 2022. Фото Маркіяна
Лисейко

1/ МАКС ЛЕВІН – ЗНИКЛИЙ ЖУРНАЛІСТ, ЗНАЙДЕНИЙ МЕРТВИМ

Макс Левін був відомим українським фотожурналістом. Йому було 40 років, коли 13 березня 2022 року, висвітлюючи російське вторгнення та бої між російськими й українськими силами на Київщині, він зник.

Тіла Левіна і його друга, військовослужбовця Олексія Чернишова, який був із ним на момент смерті, було знайдено 1 квітня в лісі біля села Гута-Межигірська, у 30 кілометрах на північ від Києва. Згідно з заявою Вишгородської окружної прокуратури, оприлюдненою 2 квітня, Левіна вбили російські солдати двома пострілами з легкої зброї.

В середині березня росіяни ще не відмовилися від наступу на Київ. На північ від столиці тривали важкі бої. Левін із самого початку широкомасштабного вторгнення допомагав фіксувати наслідки російського вторгнення, надаючи редакціям ЗМІ фото й відео, зняті його дроном. За словами одного з перших джерел “Репортерів”, Левін загубив цей дрон і був убитий, шукаючи його. Просто на початку широкомасштабного вторгнення, наприкінці лютого, Левін кілька днів працював фіксером французького воєнного репортера Патріка Шовеля, у партнерстві з яким “Репортери” провели це розслідування..

2 / ЧИМ ЗАЙМАВСЯ ЛЕВІН НАПЕРЕДОДНІ 13 БЕРЕЗНЯ

У процесі цього розслідування “Репортери” знайшли та зустріли з десятком близьких родичів, друзів і колег Левіна. Це дало нам змогу дізнатися, як він проводив свій час, отримати чіткіше уявлення про його мотиви, з’ясувати місце злочину, зібрати докази та почати реконструкцію того, що могло з ним статися.

Журналіст, не військовий

Всі, кого опитали “Репортери”, описують Левіна як досвідченого репортера, що не займався жодною військовою діяльністю. Його близькість до деяких військовослужбовців можна пояснити дружніми зв’язками, які він завів, висвітлюючи війну на Донбасі у 2014 році, коли він разом з ще трьома репортерами й фотографами дивом вибрався з облоги Іловайська у складі гуманітарної колони, яку обстріляли проросійські сепаратисти.

Цивільна дружина Левіна та близький до нього член військового командування в розмові з “Репортерами” підтвердили, що Левін не був записаний до жодного військового підрозділу. На фотографіях його тіла, отриманих “Репортерами”, на ньому немає військової форми чи спорядження. Втім, на його руці є блакитна пов’язка, схожа на ті, які носили українські військовослужбовці. Чому? Журналісти на фронті мають носити такі пов’язки, аби українські бійці могли розпізнати їх як “своїх”. Є підтверджена інформація про те, що Левін міг час від часу надавати знімки зі свого дрона, зокрема ті, які містили позиції росіян, українським силам на фронті, де він працював. Але близькі журналіста та фотографії, які той продавав інформаційним виданням з початку російського вторгнення, засвідчують, що він використовував свій дрон передусім із журналістською метою.

За словами близьких, Левін був хоробрим журналістом, дуже відданим спільноті українських фотожурналістів і репортерів. Він брав активну участь у заходах, спрямованих на усунення перешкод для висвітлення конфлікту та засудження порушень свободи слова. Він також створив кілька груп обговорень для журналістів, травмованих війною на Донбасі. З роками він став провідним діячем у спільноті українських воєнних репортерів.

Як він провів свої останні чотири дні

10 БЕРЕЗНЯ 2022 РОКУ

Разом зі своїм другом, військовослужбовцем Олексієм Чернишовим, та принаймні ще одним військовим, особу якого ми вирішили не уточнювати, Левін вирушив на північ від Києва у ліс, що простягається між селом Гута-Межигірська на півночі, селом Мощун на півдні, річкою Ірпінь на заході та річкою Дніпро на сході. Він запустив свій дрон у бік окупованої росіянами зони, майже точно на захід або на південь, до села Мощун. У цій зоні протягом кількох останніх днів перебувала російська артилерія. Коли Левін відкликав свій дрон, у того був низький заряд батареї, тож пристрій упав у лісі, не долетівши до журналіста. За кілька хвилин після того, як Левін увімкнув GPS-маячок, аби знайти дрон, росіяни відкрили вогонь по ньому та його супутниках. Українці усвідомили, що їх помітили. Через це їм довелося розвернутися й залишити ліс, не забравши дрона.

11 БЕРЕЗНЯ 2022 РОКУ

Значну частину дня Левін провів зі своєю дівчиною. Він сказав, що побачив дещо важливе на знімках, які отримав із дрона на свій мобільний телефон, але якість зображень була низькою. На останній фотографії, якою журналіст поділився з одним зі своїх друзів, були російські бронемашини поряд із сільськими будинками. Він дуже хотів знайти дрон, аби отримати матеріал, який на ньому містився. Близько п’ятої вечора він вирушив на зустріч зі своїми друзями-військовими на їхній базі біля Києва та переночував із ними.

12 БЕРЕЗНЯ 2022 РОКУ

Левін із кількома військовими вирушив у Демидів, село на північ від Гута-Межигірської. Своїй цивільній дружині він сказав, що вимкне свій телефон і не буде на зв’язку. З початку повномасштабного вторгнення Левін і його цивільна дружина завели звичку - він писав їй про свої справи кожні дві чи три години. Місцевість, куди він пішов того дня, була дуже ворожою, тривали важкі бої. Російські військові намагалися продовжити наступ на Київ з півночі та були у менш ніж 30 кілометрах від столиці. Вони будували понтони через річку Ірпінь і раз за разом починали обстріли з метою прикриття. Коли близько другої години дня Левін повернувся на базу, один із його друзів запитав його, чи зможе той наступного дня забрати відправлення, яке мало надійти потягом. Левін відповів, що не знає, де він буде, і не певен, що матиме час. Того дня йому не вдалося знайти нікого, хто пішов би з ним у ліс за дроном.

13 БЕРЕЗНЯ 2022 РОКУ

Левін знову попередив свою дівчину, що не буде на зв’язку, як робив зазвичай, коли вирушав на місце військової операції чи перебував у зоні зі слабким сигналом.

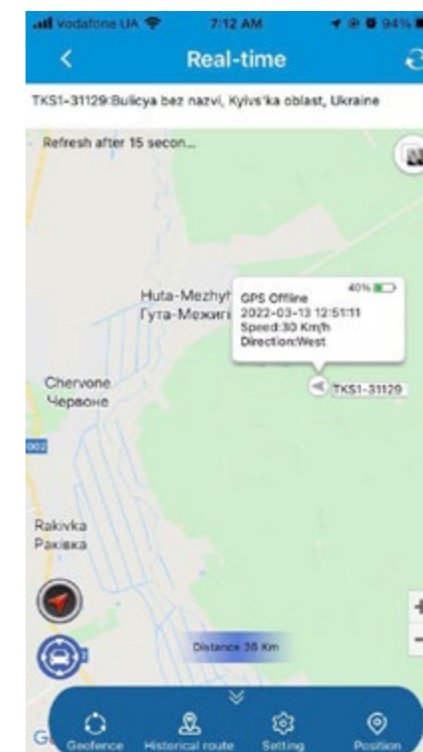
Об 11:23 ранку Левін надіслав їй голосове повідомлення і запитав, як у неї справи. Це було його останнє повідомлення.

О 12:30 його дівчина відповіла й надіслала йому фото. Ці фото не дійшли або не були переглянуті.

За останніми даними, зафіксованими GPS-пристроєм у його машині, авто було в лісі південніше Гута-Межигірської й рухалося на захід зі швидкістю 30 км/год. Це було о 12:51.

Після цього Левін не виходив на зв’язок і не подавав ознак життя.

3 / ДОКАЗИ ПОДВІЙНОЇ СТРАТИ

Скріншот з GPS-пристрою в машині журналіста Максима Левіна, що показує останнє місце розташування автомобіля 13 березня 2022 року

КІЛЬКА БЛИЗЬКИХ ДО ЛЕВІНА ЛЮДЕЙ ПОЧАЛИ ШУКАТИ ЙОГО

14 БЕРЕЗНЯ. Спроби дізнатися в російських та українських органах влади, чи не взяли журналіста в полон російські військові, не мали успіху. Тим часом лісова місцевість, де зникли Левін і його друг, стала зоною воєнних дій між ворожими сторонами. Через бої гадане місце їхнього зникнення було недоступне майже два тижні. За джерелами “Репортерів”, 31 березня українцям нарешті вдалося знайти спалену машину Левіна, яку впізнали за номерним знаком, і спалене тіло, впізнати яке на той момент було неможливо. Через те, що обстріли з легкої зброї та артилерії досі продовжувалися, ретельний обшук місця злочину того дня провести не вдалося.

ЗДІЙСНЮЮЧИ НОВИЙ ОБШУК 1 КВІТНЯ, троє поліцейських знайшли

ще одне тіло, що лежало на деякій відстані від машини та спаленого трупа. Це було тіло Левіна. Подальша експертиза підтвердила, що перший труп був тілом Чернишова. Троє поліцейських зняли місце злочину на фото, збрали докази та зробили спостереження. Трупи надіслали до моргу у Вишгороді, північному передмісті Києва. Тіло Левіна офіційно впізнав його брат, що й підтвердив “Репортерам”. Українські правоохоронці стверджують, що провели розтин тіл, але не повідомили жодних подробиць. Свідectво про смерть Левіна, яке вивчили “Репортери”, не містить деталей про конкретні обставини, що призвели до його загибелі.

Фотографії

Під час свого візиту в Україну розслідувачі “Репортерів” отримали знімки, зроблені 1 квітня, коли було знайдене місце злочину. Підтвердивши автентичність фотографій, “Репортери” дослідили їх і звернули увагу на наступні деталі:

- Машину Левіна було підпалено. На ній були дірки від куль. Відчинені були лише пасажирські двері. Багажник машини був зачинений.
- Тіло Чернишова лежало на землі долілиць, біля відчинених дверей машини. Значна частина тіла згоріла.
- Тіло Максима Левіна лежало на спині. Слідів вогню на ньому не було. Натомість було видно три сліди від куль: один на грудях і два на голові.
- Телефон, документи, взуття і бронежилет Левіна не знайшли, ймовірно їх було вкрадено. Натомість його шолом був знайдений неподалік від місця злочину у процесі обшуку 30 квітня, під час візиту “Репортерів”.
- На місці злочину знайшли речі, які належали Левіну, зокрема його швейцарський ніж і налобний ліхтар.
- На Левіні були бежеві штани з кишенями, чорна куртка, окуляри та блакитна пов'язка на руці.

Місце злочину

26 травня “Репортери” вирушили в ліс, де були знайдені тіла Левіна й Чернишова. Були вагомими підстави вважати, що росіяни, відступаючи, залишили по собі міни й вибухові пристрої (і під час одного з двох візитів до лісу розслідувачі дійсно знайшли дві розтяжки з мінами). Через це делегацію “Репортерів” (у складі якої було кілька близьких Левіна) систематично супроводжували працівники служб безпеки, що погодилися допомогти нам із розслідуванням. Метою делегації було дістатися місця злочину, порівняти наші власні спостереження зі змістом фото, знятих правоохоронцями, які знайшли місце злочину 1 квітня, за можливості зібрати докази, а також відтворити низку подій, в результаті якої Левін і Чернишов опинилися там, де їх було вбито.

Слід кулі на дереві, розташованому за спаленою машиною Левіна, знайдений “Репортерами” 28 травня 2022 року у лісі біля Гуті-Межигірської, Україна. Фото Патріка Шовеля

Одна з куль, знайдених “Репортерами” у спаленій машині Максима Левіна 28 травня 2022 року. Фото Флорана Марсі

Під час першого відвідування 26 травня, після тригодинного пошуку, що почався з останнього зафіксованого GPS місця перебування машини журналіста, знайти місце злочину не вдалося. Втім, під час другого пошуку два дні по тому, 28 травня, ми знайшли його. Ми зробили наступні спостереження:

- Спалене авто Левіна, “Форд Маверік”, стояло боком біля ґрунтової дороги.
- На машині було 14 слідів від куль, майже всі – ззаду та з правого (пасажирського) боку. Вони свідчать, що постріли були зроблені з відносно обмеженої зони, здебільшого з лісу за машиною.
- Дірки від куль були знайдені на стовбурах дерев, розташованих на осі від заду машини до її переду. З цього можна зробити висновок, що авто вже стояло на місці, коли було зроблено більшість пострілів, які залишили видимі сліди на машині.
- Всередині машини було знайдено дві обпалені кулі. Одна – малого калібру (5.45 мм), типова для автоматів Калашнікова, що їх застосовують російські військові. Інша – більшого калібру, схожа на кулі, які, за словами досвідченого військового джерела “Репортерів”, знайомого з боєприпасами росіян, використовує російський спецназ.
- Відбитки спаленого тіла Чернишова були все ще помітні на землі. Неподалік було знайдено канистру для бензину, яку Левін найімовірніше тримав у своїй машині. Тіло Чернишова лежало на відстані двох-трьох метрів від пасажирського сидіння авто.
- Документи, що засвідчують особу Чернишова, були знайдені в кишені його військової форми, частково чи повністю спалені рештки якої були досі розкидані на землі.
- Керамічні плити бронежилета Чернишова, теж знайдені розслідувачами, не мали жодних слідів ударів. Пізніше джерело у службах безпеки підтвердило “Репортерам”, що Чернишов був застрелений у голову.
- Розташування тіла Левіна вдалося з'ясувати за допомогою фотознімків місця злочину. Воно лежало приблизно в 17 метрах за машиною.
- На останньому перехресті, яке проїхало авто Левіна, на місці, де 123-й і 127-й квадрати лісової мапи дотикаються кутами, було знайдено три окопи росіян. Ця точка в лісі позначена каменем. Розслідувачі помітили докази присутності росіян (як-от упаковки від їжі, одноразові прибори, пачки цигарок та інструкції з запуску ракет). “Репортери” забрали з собою лише невеликий зразок цих доказів.

30 травня українська команда на прохання “Репортерів” провела третій обшук із застосуванням металодетекторів. Було зроблено такі відкриття:

- Кулю калібру 5.45 мм було знайдено в землі на глибині 15 см саме на тому місці, де лежало тіло Левіна. Гільзу від пулі було також знайдено неподалік.
- Приблизно в 70 метрах углиб лісу було знайдено ще одну позицію росіян у напрямку, з якого була зроблена більшість пострілів. Втім, пошукова команда не змогла підійти до цієї позиції, бо помітила наявність вибухових пристроїв.
- Шолом Левіна (пізніше офіційно впізнаний двома близькими до журналіста людьми) було знайдено по інший від машини бік ґрунтової дороги.

Речі, залишені російським військовим і знайдені “Репортерами” у Мощуні, Україна 29/05/2022.

Знімки й спостереження щодо місця злочину свідчать про те, що двох чоловіків, безумовно, холонокровоно стратили, можливо – після катувань. Частина доказів, зокрема положення тіла Чернишова, може вказувати на те, що його спалили заживо. Спостереження на основі фотографій тіла Левіна та кулі, яка увійшла в землю на 15 см точно в тому місці, де був розташований його труп, свідчать, що його, ймовірно, вбили одним чи двома пострілами з малої відстані, зробленими, коли журналіст уже лежав на землі.

Багато доказів, два сценарії

Через відсутність свідків неможливо напевно з’ясувати точну послідовність подій, яка призвела до загибелі Левіна й Чернишова. Втім, спираючись на зібраний “Репортерами” матеріал та їхні спостереження, можна розробити два ймовірні сценарії.

ГІПОТЕЗА №1: ЗАСТРЕЛЕНІ НА ОКУПОВАНІЙ РОСІЯНАМИ ТЕРИТОРІЇ

13 березня Макс Левіну не вдалося переконати групу військових, із якими він був, супроводжувати його в ліс, аби забрати дрон. Втім, його друг Олексій Чернишов погодився піти з ним і надати йому захист. Він мав при собі АК-47 та був у військовій формі. Двоє чоловіків вирушили в ліс у напрямку місця, де впав дрон.

На той момент росіяни вже зайняли позиції у кількох прилеглих до лісу селах, зокрема на заході, що підтвердили “Репортери” в процесі польового розслідування. Було очевидно, що російські війська мають розвідників і вартові пости в лісі, адже там велися бойові дії, але з’ясувати, де саме знаходяться солдати, було складно. Лінія фронту була дуже рухливою. Російські та українські сили по черзі займали певні позиції.

Коли Левін і Чернишов дісталися перехрестя, де дотикаються кути 123-го і 127-го квадратів лісової мапи, вони, ймовірно, проїхали повз перший пост росіян, не побачивши солдат в окопі. Але солдати побачили їх. “Форд Маверік” Левіна рухався на захід, у напрямку окупованої росіянами зони. Солдати в окопі передали інформацію про підозрілий автомобіль іншим позиціям. Левін зупинив машину біля дороги у 250 метрах від цього посту, де її потім і знайшли розслідувачі. Він вийшов і почав шукати свій дрон, віддаляючись від авто. Ситуація здавалася спокійною. Двоє чоловіків не знали, що їх помітили, – мабуть, через це на Левіні не було бронезилета з написом “Преса”. Чернишов залишився на пасажирському сидінні або поряд із машиною, біля правих передніх дверей.

Тим часом російські військові мали змогу непомітно наблизитися. З вогневої позиції вони легко помітили Левіна, який шукав свій дрон. Блакитна пов’язка на його руці могла навести їх на думку, що він є українським солдатом. Помічений і нічим не захищений, журналіст спершу отримав одну кулю просто в груди й упав на спину. Чернишов, почувши постріл, вийшов із машини, після чого по ній було відкрито вогонь, і одна з куль швидко попала йому в голову.

Російські військові підійшли до своїх цілей, які тепер лежали на землі. Левін, можливо, тоді ще не помер, і був страчений двома пострілами в голову з малої відстані. Деякі особисті речі журналіста були вкрадені, як-от його взуття, телефон, документи, бронезилет і шолом.

Росіяни скористалися каністрою бензину з машини Левіна – цю каністру потім знайшли на місці злочину, – аби підпалити авто. Вони також облили бензином тіло Чернишова й підпалили його. Ймовірно, через брак бензину, або через те, що стрілянина могла привернути увагу українських військових у лісі, вони пішли з місця злочину, не спаливши тіло Левіна, яке лежало на відстані 17 метрів. Оскільки шолом Левіна був не дуже високої якості, росіянин, що забрав його, покинув його дещо віддалік.

ГІПОТЕЗА №2: ДОПИТ, ЩО ЗАВЕРШИВСЯ СТРАТОЮ

Росіяни зробили попереджувальні постріли в машину Левіна, коли побачили, як та перетинає перехрестя на розі 123-го та 127-го квадратів лісової мапи. Коли машина зупинилася, у Чернишова відібрали зброю. Можливості спротиву не було. Російські солдати сіли в машину та, оскільки перехрестя було розташоване на лінії фронту, змусили Левіна проїхати дещо вглиб лісу й наказали йому зупинитися біля дороги. Це могло б пояснити недбало припарковану машину, що було не типово для Левіна, а також той факт, що коли 1 квітня його тіло знайшли, на ньому досі були окуляри, які він носив лише за кермом.

Після зупинки двох чоловіків допитали окремо: Чернишова – біля авто, Левіна – трохи віддалік, аби жоден із них не чув, що говорить інший. За цією гіпотезою, росіяни намагалися з'ясувати, хто Левін насправді, адже він був у цивільному одязі та мав журналістський бронезилет, який не вдягнув або був змушений зняти. Аби спонукати чоловіків говорити, російські військові зробили низку пострілів, зокрема по машині. Чернишова облили бензином, погрозували, а потім підпалили заживо – на це вказує положення його тіла на деяких фотографіях, зроблених на місці злочину. Зрештою обох чоловіків стратили пострілами в голову. Машину обшукали, вкрали з неї речі, а потім підпалили, використавши рештки бензину.

Упаковка від їжі та використані російськими військовими одноразові прибори, які "Репортери" знайшли 28 травня 2022 року біля окопу неподалік від місця, де 13 березня проїхала машина журналіста Максима Левіна. Фото Патріка Шовеля

4 / ХТО СКОЇВ ПОДВІЙНЕ ВБИВСТВО?

Прилегле до лісу де вбили Левіна село Мощун із населенням у 2,000 осіб дуже ймовірно було тиловою базою російських військових, відряджених у цей ліс. 29 травня "Репортери" відвідали Мощун, аби завершити своє польове розслідування. Це село було ключем до розуміння мотивів Левіна як журналіста та до будь-яких спроб з'ясувати, ким були його вбивці. Близько половини будівель було зруйновано чи пошкоджено внаслідок бомбардувань.

Під час російської окупації, що почалася наприкінці лютого, у селі перебувало дуже мало мешканців. Втім, "Репортерам" вдалося зустрітися з кількома з них, аби з'ясувати певний контекст розслідуваних подій. 6 березня росіяни здобули контроль над усім селом та почали розміщувати в ньому танки й іншу бронетехніку, перетворивши населений пункт на одну зі своїх передових баз для спроби взяття Києва. Від Мощуна до столиці – менш ніж 20 кілометрів на південь.

За словами мешканців, яких ми опитали, село бомбардували по п'ять-шість разів на день. Російські військові зайняли доми місцевих жителів та встановили свою бронетехніку біля їхніх будинків і на подвір'ях, використовуючи населення як живий щит, аби уникнути обстрілів з боку українців. Останнє доступне фото, зняте Левіним на дрон, зображає саме таку ситуацію. Воно могло бути зроблене в Мощуні чи неподалік. Оскільки якість фотографії низька, очевидно, що Левін хотів здобути більш придатний для використання матеріал, забравши свій дрон і його карту пам'яті.

Ми з'ясували, що в середині березня у цій місцевості перебувала 106-та повітрянодесантна дивізія Росгвардії. Це – одна з чотирьох парашутних дивізій Росії. Вона очолена полковником Владіміром В'ячеславовичем Селівьоровим і налічує 12,000 особового складу. Мешканці Мощуна також згадували про присутність військових-"бурятів" – йдеться про представників етнічної групи монгольського походження. Багато представників цієї етнічної групи є у складі кількох підрозділів російської армії. Серед них – 64-та мотострілецька бригада з місцем постійної дислокації неподалік від китайського кордону, яку підозрюють у скоєнні воєнних злочинів у місті Буча, розташованому лише в 13 кілометрах на південний захід від Мощуна. Нарешті, одне з місцевих джерел повідомило нам, що телефон Левіна був увімкнений у Мощуні 16 березня, за три дні після того, як його забрали в журналіста під час убивства. На поточній стадії розслідування ми не готові підтвердити цю інформацію. З іншого боку, дуже ймовірно, що вбивці Левіна і Чернишова залишилися в цьому селі з початку по кінець березня, поки росіяни не відступили з області.

Окоп російських солдат біля останнього перехрестя, яке проїхала машина Максима Левіна. Розташований у 250 метрах від місця, де були знайдені автомобіль Левіна та його тіло. 28 травня 2022 року. Фото Патріка Шовеля

5 / ПОДАЛЬШЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

31 травня “Репортерів” прийняли заступник генпрокурора України Ігор Мустеця, голова департаменту з розслідування злочинів проти ЗМІ Катерина Дученко та голова Київської обласної прокуратури Олексій Хоменко.

Українські правоохоронці повідомили, що на момент цієї зустрічі 110 інформаційних видань були змушені припинити чи призупинити роботу і що з початку російського вторгнення 24 лютого 32 журналістів було вбито, вісьмох із них – під час виконання професійних обов’язків. Остання цифра збігається з даними “Репортерів”. Правоохоронці почали розслідування за фактом зникнення Левіна 22 березня, але не мали змоги відвідати місце, де він зник, бо на той час там іще велися бойові дії.

1 червня, на прохання генпрокуратури, Арно Фроже від імені “Репортерів” взяв участь в офіційному допиті як свідок у межах українського розслідування подвійного вбивства Левіна й Чернишова. Допит провели представники Служби безпеки України (СБУ), що очолює цей процес. “Репортери” поділилися з правоохоронцями інформацією, яку їм вдалося зібрати під час власного розслідування, та передали їм дев’ять речових доказів, зібраних на місці подій. Серед цих доказів були кілька куль, документи, що засвідчують особу Чернишова, та докази, які вказують на присутність росіян в окопах неподалік. Останні, ймовірно, містять сліди ДНК, за якими можна з’ясувати особи причетних російських військових. “Репортери” також передали правоохоронцям USB-накопичувач із кількома десятками фотографій з місця злочину, які зняв Патрік Шовель.

Розслідування “Репортерів” було внеском у спільне офіційне розслідування українських правоохоронних органів і Міжнародного кримінального суду; обидві установи отримали від “Репортерів” офіційне прохання розслідувати це подвійне вбивство. Цей процес необхідний, аби з’ясувати факти та знайти злочинців. “Репортери” не мають можливості підтвердити, що розтин двох тіл було проведено. Втім, розтин є надзвичайно важливим кроком у розробці й уточненні реконструкції низки подій. Ми також розраховуємо на те, що Міністерство оборони та розвідувальні служби України нададуть розслідувачам інформацію про присутність російських військових у лісі та селі Мошун у березні 2022 року. Якщо когось із цих військових буде заарештовано, необхідно мати змогу швидко їх ідентифікувати, аби притягнути до відповідальності за вбивства журналіста Макса Левіна і його друга Олексія Чернишова.

Патрік Шовель під час пошуку автівки Макса Левіна, Буча, Україна 27.05.2022. Фото Арно Фроже

Олександр Левін покладає квіти на могилу свого брата Макса. Боярка, Україна, 30/05/2022. Фото Патріка Шовеля

Фото для обкладинки

Куля, знайдена в землі у місці, де раніше лежало тіло Макса Левіна. Кулю й гільзу знайшли 30 травня 2022 року під час обшуку, ініційованого "Репортерами", у лісі біля Гути-Межигірської на північ від Києва, Україна. Фото Патріка Шовеля

"РЕПОРТЕРИ БЕЗ КОРДОНІВ" працюють задля свободи, незалежності і плюралізму журналістики на планеті. Маючи консультативний статус в ООН та ЮНЕСКО, організація зі штаб-квартирою в Парижі, має 13 офісів і секторів і 130 кореспондентів по всьому світу.